

NYIRI KÖZLÖNY.

Társadalmi és ismeretterjesztő hetilap.

Szerkesztői iroda

hova a lap szellemi részét tárgyzó küldemények intézendők :
Nagy-Orosi-utca 998. sz. a.

Kiadó-hivatal :

Nagy-Orosi-utca 998. sz. a.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési árak:

helyben házhoz hordva vagy postai szétküldéssel	4 ft.
Égész évre	2 "
Fél évre	1 "
Évnyelgedenkint	1 "

Hirdetések díja :

Minden 5 hasábos petit-sor vagy ennek tereghalata egyszeri hirdetésért 5 kr., többszöri hirdetésért 4 kr. mind-n beigtatásnál. — Bélyegdíj minden ígatásért külön 30 ujkr.
Nyiltérben minden háromhasábos garmond-sor 20 ujkr.

Előfizetési felhívás

NYIRI KÖZLÖNY

október-decemberi folyamára.

Megsérténők azon derék hazánkfiain, akik, átlátva lapunk nemes törekvését, irányunk helyes voltát s az előre haladó kor jogos kívánalmait, nem tagadták meg részvételüket és támogatásukat a „Nyiri közlöny”-től: ha azt állítanánk jelen felhívásunkban, hogy Szabolcs megye belnyit szemmel nézi lapunk lassu bár, de nem épen nyom nélküli működését.

Viszont a tényeket ezúfolnánk meg, s csak magunkat állítanánk, ha azzal állítanánk elő, hogy Szabolcs megye közönsége seregesen siet ez egyetlen szellemi organumának, felkarolására.

Kimondjuk tehát a valót, minden leplezés nélkül, hogy t. i. daczára a mindenfelől nyilvánuló meglegedésnek és tetszésnek, lapunk még folyvást áldozattal tartatik feam;

és hogy ha a részvét a közelgő új évnegyedben sem ölt kedvezőbb alakot: kénytelenek leszünk ez év végével lelépni a térről.

Megvagyunk győződve, mikép igen sokan tudják ma már azt, hogy a munkás nemcsak megkívánja, de meg is érdemli bérét. Fájdalom, a mi nem könnyű munkánk még eddig nem részesült méltó bérben.

Hisszük és reméljük azonban, hogy a küszöbön levő megyei átalakulás előnapjaiban nem engedí Szabolcs megye, megbukni egyetlen heti közlönyét, mely valamint eddig méltó helyet igyekezett elfoglalni a journalistikai téren, ugy jövőben sem fog megfélekezni feladása fontosságáról.

Felhívjuk tehát újból és ismét Szabolcs megye és Nyiregyháza művelt közönségét lapunk buzgóbb pártolására.

A szerkesztőség.

A kölcsönös biztosítás előnye.

Az ezidőszerűt fenálló biztosítási rendszerek közt, kétségkívül a kölcsönösség elvére fektetett biztosítási mód és rendszer az, mely egy a társulási műveltségnek, mint a vagyon és tőketörzs megővésére czélzó törekvéseknek leginkább megfelel.

A biztosító intézetek ugyanis, vagy részvény-vállalatok által, nyereségre alakultak; vagy tisztán magánteremtetti s kölcsönösségre alapítottak; avagy államiak.

A nyereségre alakult részvény-társulatok, annyiban előnyösebbek egyéb biztosításoknál, amennyiben a veszteségeket, nagyobb körben sokakra és arányosabban oszthatják el, s a biztosítási ügyletet hatályosabban vihetik; de ha eszközök jut egy nagy hazánk fiának evonatkozatu ama nyilatkozata, miszerént „Igen sajnós, hogy napjainkban még a szerencsétlenség is eszköze lett az üzletnek; holott a szerencsétlenség elleni tömeges kölcsönös szövetkezés, a legnagyobb jótéménynyé válhatnék”: a nyereségre alakult biztosító intézetek, minden látszólagos előnyüket elvesztik.

Sokan azon téves nézetben ringatják magukat, hogy csakis a részvényre alapított társulatok képesek teljes kárpótlást nyújtani biztosítottjaiknak.

Ez pedig nem áll.

Bizonyítékul szolgálhat erre a „Nouva societa commerciale”-biztosító társulat, mely 1866-ban 7 1/2 milliónyi tőkét és jövedéket mutatott ki és mégis megbukott. Természetesen, mert a 7 1/2 millió csak a papíron volt meg. És ez így van a legtöbb részvénytársulatoknál, hol az alaptőke nagyobbára csak névszerűnti.

A kölcsönösségre fektetett intézetnek minden egyen biztosítottja, tagja

lévén, a véletlen eshetőségek ellen egymást védni kötelesek. Az ily védelmezés a tagok számának növekedésével, mindig nagyobodó sokaság között oszolván meg, az egyes tagok káreseteinek megtérítését erőfeszítés nélkül eszközölheti, azon egyszerű számtani igazság alapján, hogy: minél nagyobb az osztó szám, annál csekélyebb lesz a quotiens. Ezt igazolja a többi közt az 1842-iki hamburgi óriási tüzeset, melynél csak maga a gotha-i bank 1.377,651 tallér kártalanítást fizetett ki. Ily kártérítést egyetlen részvényekre alapított biztosító társaság sem képes felmutatni.

Tagadhatatlan, hogy a kölcsönös biztosító intézetek kezdetben, gyengébbek és pedig azon egyszerű oknál fogva gyengébbek, mert tizen kevesebbet bírnak meg, mint százan; s százan ismét kevesebbet mint ezren — amidőn már csak egytized-rész juthat a sulyból minden egyes tagra.

A kölcsönös biztosítási rendszer ellenei, leginkább azzal állnak elő, hogy az ugynevezett biztonsági, vagyis tartalékalap, kezdetben terhekkel van összekötve; amennyiben, ha az előre nem látható, rendkívüli esetben, a kárt a tartalékok sem bírnak teljesen fedezni, a még netalán fenlevő hiányra nézve, utólag, az évi díjnak többszörös mennyiséggel terjedhető utánpótlás vétetik igénybe, mit a biztosított tagok kötelesek viselni.

Igaz, hogy ez eset kezdetben többször előfordulhat. De nézzük, miként áll ugyanez a részvénytársulatoknál?

Tudvalevő dolog, hogy a részvénytársulatoknál, a részvényesek, előlegesen csak 20—30%-it fizetnek be készpénzben az alaptőkéhez; a többi 70—80%, kötvény mellett náluk hagyatik, mely csak akkor fizetendő be, ha a szükség úgy kíváná.

Ime, ami a részvényes társulatoknál a kinnhagyott tőke, az a kölcsönös biztosításnál a pótfizetési kötelezettség. A kettő közti különbség csak az, hogy míg az utóbbi számos fél közt oszolván fel, még a legnagyobb összegből is igen jelentéktelen mennyiség eshetik az egyesre; addig amott, a részvénybirtokosokra, számarány szerént, t. i. minél kevesebben vannak, anél nagyobb, és pedig még kötelezettségüket is tulszárnyalhatólag esik.

Ily eset a kölcsönös biztosító társaságnál nem fordulhat elő.

De hogy olvasóimat meggyőzzem, számokkal állok elő.

Legyen például mindkét részről csak tüzkr ellen 500 millió biztosított összeg; és minden millió után átlagos díj 1 1/4 krral = 12,500 ft; tehát 500 millió után összesen 6,250,000 ft. Kérem már most: mely intézet nyújthat nagyobb biztonságot, még a lehető legrosszabb körülmények között is?

A részvénytársulatoknak birniok kelene minden egyen biztosítási szakmára 30% készpénz befizetéssel és 70% kötvényben, ami egyenlő 1 millióval; melyhez a fentebbi 6,250,000 ft díjbevétel adva: a közös vagyon 7,250,000 forintot tesz. Az előbb említett kölcsönös bank azon díjbevételén kívül, a biztonsági alapot is mellőzve, az összes tagok által egymásnak nyújtott kezesség, a díj hatszorosáig terjedve, tenne ez 37,500,000 ftot; és így a díjbevétellel együtt 43,750,000 ftot, — a részvényes intézet 7,250,000 frtjával szemben.

Föltéve már most, hogy egyenlő rendkívüli, az 500 millió biztosított összegből 10 milliónyi fedezetet kívánna: a kölcsönös bank, e díjkötelezettség 10-ed részének (3,750,000 ft) igénybevételével, azt teljesen képes fedezni; míg ellenben a részvénytőkével ellátott társulat által, annak teljes feláldozása mellett is, negyedrésznél több maradna fedezetlenül. Ily esetek előfordulása pedig nem tartozik a lehetlentégek közé. Nagy meréséggel kell tehát ahöz, midőn a részvénytársulati közegek azt akarják a világgal elhitetni, hogy: csak a részvénytársulatok képesek alaptőkékük által, a biztosítóknak teljes biztonságot nyújtani.

Ime ily előnyökkel van összeköttetésben a kölcsönösségre fektetett biztosítási rendszer. De ami legszebb az, hogy neveli a polgári önbizalmat; a részvénytársulati biztosításoknál oly gyakori visszaéléseknek utját szegi; amennyiben a tagtársak egymás viszonyait és szenvedett kárait pontosan ismerve, a becsárt szigorubb lelkiismereteséggel s nem oly hazugonával teljesítendik, mint a részvénytársulatok.

Az állami biztosítás szintén megszűn elmarad a kölcsönösség alapjára fektetett mellett. E rendszer mind erkölcsi, mind anyagi tekintetben hátrányos. — Az állam gyámkodása már esirájában elfojtja a polgári önzetet s az önmunkásság utái vágyat. Minden életerős és szabad nemzetnél, az ön-

FELHÍVÁSI

Nyiregyházán építendő műgőzmalomra nézve az aláírási ívek a helybeli Ipar és Kereskedelmi bank- s a Takarékpénztárnál megnyitattak.

Egy részvény ára 100 frt, az aláíráskor 10 forint fizetendő.

Az aláírási ívek egy hónapon át tartatnak nyitva.

Kelt Nyiregyházán, szept. 1-jén, 1871.

A megalakult Syndicat megbízásából
a küldöttség.

(70) 0-2

Hirdetmény.

Kértek azon tisztelt egyéneket, a kiknél még fagylaltvívő-szekerények vannak „6. T. és II.“ bélyeggel ellátva, sziveskedjenek azokat hozzáink mielőbb visszaküldeni

Gredig és Tester
szekéráruhoz.

(75) 3-1

Gredig és Testernek

Gredig és Tester szekéráruiban, néhány héttel ezelőtt egy, több forintot érő esomag maradt. Az illető tulajdonosok az igaztási díj befizetése mellett, — nevezet esomagot bármikor átvehet

1-0 (62)

HIRDETÉSEK.

HIRDETMÉNY.

(72) 3-1

Vagyonbukott Kohn Ábrahám csődtömege, hitelezői választmánya részéről, ezennel közliré tétetik, miszerint a csődtömeghez egyik fele részben tartozók, másik fele részben pedig, a vagyonbukott nevet illető, — azonban ezen közös tulajdonosnőknél 1870. május 1-én kiadott bejegyzésénél fogva, az előbbi módokat szerint e következő ingatlanok fognak nyilvánosan elárvereltetni.

I. A Nagy-Kállói h. t. j. k. 358. lapján álló belsőség és külsőség egy, hogy az A. I. és A. II. 382. helyrajzi szám alatti belső udvartelek a külsőségtől elkülönítve adatik el akképen, hogy ezen belsőségnek keletről nyugatnak hasított éjszaki része, Kohn Ábrahámé asszonyé marad, a déli része pedig a csőd javára elárvereltetik.

2. Az A. I. alatti 748. és A. II. alatti 1447. helyrajzi számok alatti egyenként 900 □ ölnyi pótlék kert a birtokból kivéttetik, s az ezen felül maradt egy egész urbéri telek, — és egy fél urbéri telek, külön-külön, mintegy önálló jószág test adatik el, habár több földből áll is mindegyike.

Kikiáltási ár az 1-0 pont alatti belső udvartelekre nézve 400 fr. A második pont alatti egész telekre nézve 2400 fr. és a fél telekre nézve 1200 fr.

Árverelési határ napokul, kitűztetik 1871. október havának 16-ka és szükség esetében 1871. november havának 16-ka, mindenkor d. e. 9 órára a Nagy-Kállói városháza

II. Árverés alá bocsáttatik: A Nagy-Kágyai — Bihar megye községbeli 6 nyilas szőlő, mely a Nagy-Kágyai h. tjk. 266. lapján fordult elő.

Ennek kikiáltási ára 3181 fr. 98 kr. Árverelési határ napja: 1871. ik évi oct. 23-ka szükség esetében 1871. nov. 23-ka Nagy-Kágya helység házánál d. e. 9 órakor.

III. Árvereltetik: A Szamos-Szeg községbeli 6 Luzsinszky kis kuru árúvtulajdoni, — a csődtömeget zálog jogon illető, és az ottani h. tjk. 183-ik számú lapján levő 7200 frtra becsült zálogos birtok, illetőleg pedig ennek 5000 pengő forintnyi zálog összeg mellett 1870. jun. 10-ik napjáig terjedő zálogban tartási joga.

Ennek kikiáltási ára 6000 fr. Árverelési határ napja 1871. okt. 19-ke és szükség esetében 1871. nov. 20-ka Szamos-Szeg község házánál d. e. 9. órakor.

Az árverelési szándékok 10% bánom pénzt tartoznak előre letenni a többi árverelési feltételek alulírott választmányi tagnál Nyiregyházán, — ugy nem különben Pethő Zsigmond tőmeg gondnoknál N.-Kállóban, — és a szabolcs megyei törvényszékél is megtekinthetők.

Kelt N.-Kállóban, 1871. aug. 1-én tartott hitelezői választ. ülésben

Bodnár István

választ. ügyvezető. Lakik: Nyiregyházán.

Hirdetmény.

6797. sz.

A magyar éjszakkéleti vasút (Nyiregyháza-Ungvári vonal) alábbi jelölt ideiglenes részvényjegyre nézve az elrendelt részletfizetések elmulasztatván, az illető aláírók nevezetesen a 4, 9, 11, 18, 20, 23, 33, 40, 56, 58, 63, 69, 70, 75, 76, 78, 79, 86, 88, 89, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 101, 106, 108, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 118, 121, 124. számú ideiglenes jegyek birtokosai felhívattak, miszerint a hátralegekben levő befizetéseiket, a hirdetménynek a Budapesti közlönyben barmadszori megjelenésétől számított 30 napok alatt Pesten központi pénzenzáramnál, vagy Nyiregyházán az ottani takarékpénztárnál annál bizonyosabbban teljesítsék: minthogy ellenkező esetben ellenük a társaság alapszabályainak 24. §-a értelmében az ideiglenes jegyek elenyészletetése fog eszközöltetni.

A m. éjszakkéleti vasút.

(73) 3-1

Utánnyomat nem díjaztatik.

Kiadó boltok.

Nyiregyházán alulírott saját bolthelyiséget, valamint a Nagy-Kállói-utcára nyíló 3 négyszögöl nagyságú boltot, folyó évi Szent-Mihály-naptól fogva bérbeadja.

(77) *1

Kovács Soma.

Hirdetmény.

Kittinő helyen, jó karban levő öt szobából álló új ház, hozzávaló mellék helyiségekkel ellátva, előnyös föltételek mellett eladó Nyiregyházán.

Utasítással szolgál e lapok kiadóhivatala.

(74) 3-1

SZEPESÉGI

Kárpát-növény-kivonat

mell és tüdőbajban szenvedők részére med. dr. FAYISS O-101 Résmárkon

Ezen, a szepességi Kárpát-növény-kivonatból gondosan gyűjtött és előnyösen alkalmazott növényekből készült, kitűnő hatású és legjobban kipróbált szer hatása, különösen köhögés, rekedtség, a nyelvédekő- és legző-szervek könnyű a harutos ingeretől, sürgés, idős és fejto harut-rohamoknál; szük-mellűség, oldalmályalás, általános tüdőbetegségeknel; gyomor és általában testi-gyengeségek ellen igazolta magát. Használó hatással lehet dr. Fáyiss szepességi Kárpát-növény-kivonat és szepességi Kárpát-növény-bouboancjat legjobban alkalmazni

Árak: 1 palack Növény-kivonat használati utasítással 75 kr. 1 csomag Növény-thea használati utasítással 25 kr.

1 doboz Növény-bonbons használati utasítással 35 kr.

Ezen cikkeket kaphatók Nyiregyházán kereskedésében.

Stépan Ágoston

(55) 5-6

ELADÓ HÁZ.

A nyiregyházi ágostai evangéliumi egyház részéről nyilvános árverelési eladatni fog a N.-Kállói-utczabeli iskolai épület. Kikiáltási ár 5000 frt. Bánatpénz 10% előlegesen lefizetendő. Egyéb feltételek a felügyelő Matthaidesz Gusztáv, vagy a gondnok Zajác Józsefnél megtudhatók.

Árverelési határidő szeptember 30-ika d. u. 3 óra A Kisdobóv-öntézet épületében.

Kelt Nyiregyházán, 1871. szeptemb. havában.

Az evang. egyház
presbyteriuma.

(69) 3-2